

STRATEGIJE UČENJA I POUČAVANJA

**Međužupanijski stručni skup
profesora povijesti
Otok, 30.8.2016.**

Ljiljana Vranjković, prof. RN - mentor

Cilj izlaganja

**spoznati prednosti strategija
aktivnog učenje povijesnih
sadržaja**

DANAS IMAMO U ODGOJNO-OBRAZOVNOM SUSTAVU

TEMELJNE KOMPETENCIJE

1. Komunikacija na materinskom jeziku
2. Komunikacija na stranim jezicima
3. Matematička kompetencija
4. Digitalna kompetencija
5. **Učiti kako učiti**
6. Socijalna i građanska kompetencija
7. Inicijativnost i poduzetnost
8. Kulturna svijest i izražavanje

KLJUČNE KOMPETENCIJE

- ✓ su one koje imaju posebnu vrijednost,
- ✓ su korisne u brojnim područjima
- ✓ su potrebne svim pojedincima
- ✓ obuhvaćaju mnogo više od naučenog znanja
- ✓ se mogu stjecati u povoljnoj okolini učenja
- ✓ pojedinac ne koristi samo jednu, već čitav niz kompetencija
- ✓ se razvijaju i mijenjaju tijekom života

KOMPETENCIJE RAZVIJAMO

Tijekom formalnog obrazovanja i profesionalne djelatnosti (kroz niz stupnjeva, pri čemu se očekuje da se prvo usvoje osnovna znanja i vještine, a nakon toga ona naprednija)

Znanje i vještine su međusobno povezani tako da vještine bez odgovarajućeg proceduralnog znanja ostaju čista tehnika s malo razvojnog potencijala, a za više razine kompetencije potrebna su nova znanja s mogućnošću primjene.

Kompetentno izvođenje neke radnje uključuje svijest o onome što se čini, odnosno zašto se to čini tako, a ne drugačije.

FORMATIVNO I SUMATIVNO VREDNOVANJE

Formativno vrednovanje

predstavlja procjenu kvalitete znanja koje je usvojeno tijekom dijela poduke. Njegov rezultat daje povratnu informaciju učeniku i učitelju o tome koji je dio nastavnog sadržaja dobro naučen, a na kojem treba još raditi i koja metoda učenja/poučavanja je efikasna, a koju treba mijenjati. Predstavlja polaznu osnovu za planiranje daljnjeg učenja i poučavanja.

Sumativno vrednovanje

predstavlja procjenu ishoda učenja/poučavanja, odnosno predstavlja procjenu kvalitete učenikovog znanja nakon poduke, ali i kvalitetu poduke. Provodi se na kraju određenog obrazovnog razdoblja ili na kraju obrade nastavne cjeline te je nužno osigurati objektivnost rezultata zbog selekcije

Strategije, metode i postupci aktivnog učenja

STRATEGIJE UČENJA
ili
STRATEGIJE POUČAVANJA
ili
KAKO BITI JOŠ BOLJI?!
(PROMJENA PARADIGME)

OTKRIVANJE UČENIKOVOG PRETHODNOG ZNANJA

- ▶ Prije no što se počne s novom temom treba od učenika tražiti raspravu na temu „ što do sad o tome znamo?“, ispunjavanje radnih listića, izradu umnih mapa, grozdova, ... koje učitelj u jednom trenutku proširi s novim gradivom.
- ▶ Dokazano je da mozak stvara više veza kad se aktivira prethodno znanje: stoga se razumijevanje, učenje i pamćenje povećavaju.

Strategije pamćenja i učenja

- ▶ Za razliku od odraslih, koji su, uglavnom, naučili kako pamtiti i učiti i kakvo im je vlastito pamćenje, kod djece se takva **znanja i strategije pamćenja i učenja** tek razvijaju
- ▶ **Možemo ih tomu poučiti.**

TRADICIONALNE NASTAVNE STRATEGIJE

- Orijentirane na učitelja
- Učenici - memoriranje činjenica
- Razvija kognitivno područje

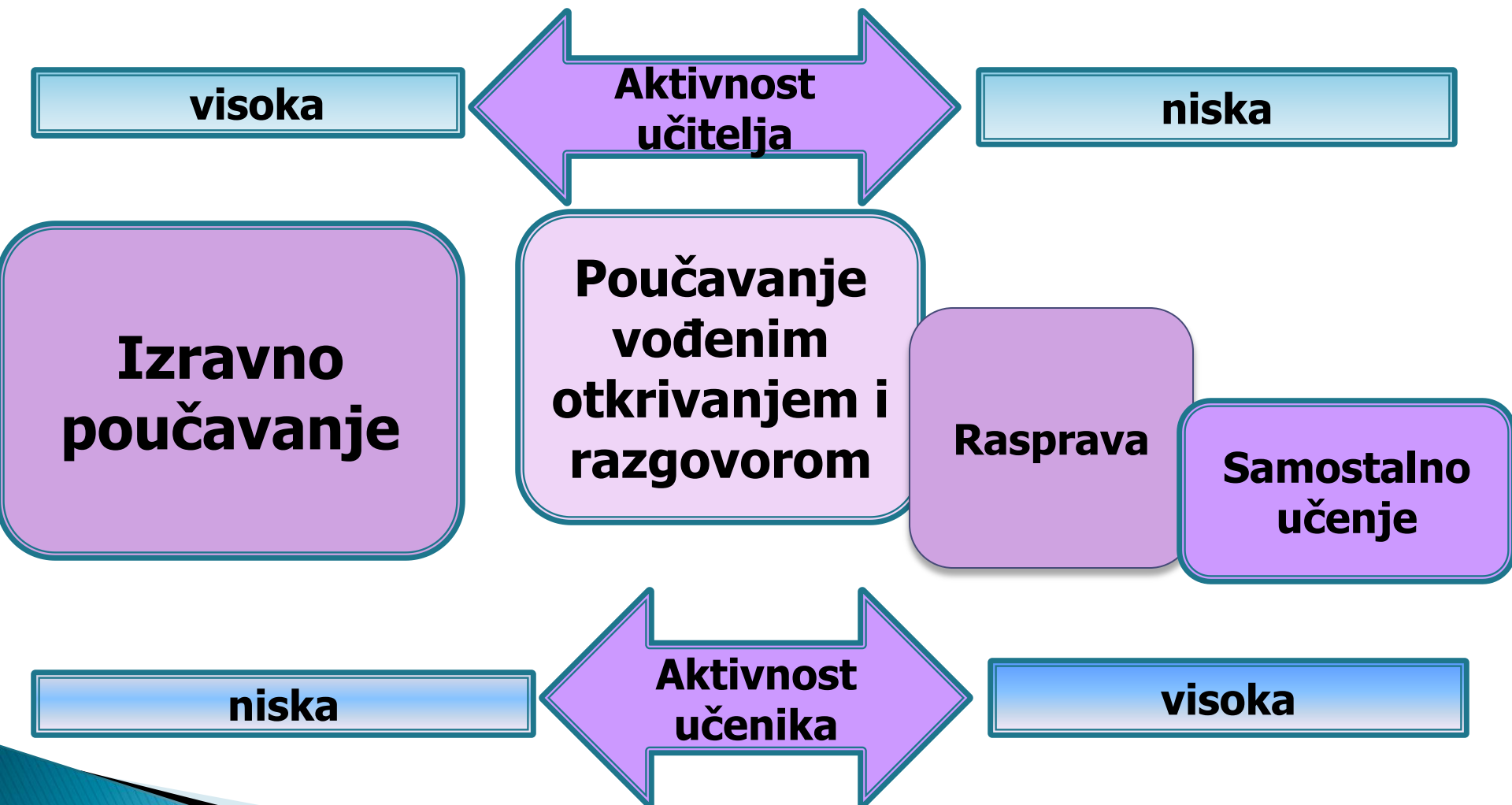
SUVREMENE STRATEGIJE

- Učenici – stvaralački zahtjevi, nastava usmjerena na učenika; (učenik i učitelj – subjekti)
- Grupiranje informacija
- Krićka interpretacija
- Anticipacija novih posljedica
- Razvija kognitivno, afektivno i psihomotoriĉko područje

Povijest: Dvije globalne didaktičke strategije

- **Nastava usmjerena na učitelja**
- **Nastava usmjerena na učenika:**
  - zajednički rad učenika i učitelja
  - raznovrsne aktivnosti učenika tj. strategija aktivnog učenja...
  - učitelj – mentor, voditelj, instruktor, suradnik
  - kompetencije učenika i učitelja
  - strategije aktivnog učenja

Psihologija (Vizek Vidović i sur., 2003)

Izravno poučavanje

Temeljna pretpostavka

- Nastavnik posjeduje znanja koja prenosi na učenika čija je aktivnost minimalna.
- Učenici dobivaju neposredan uvid u strukturirane informacije;
- prednosti i nedostatci

UČENJE I POUČAVANJE VOĐENIM OTKRIVANJEM I RAZGOVOROM

“Ako učitelj stalno rabi iste strategije, a učenik je stalno neuspješan, tko od njih dvojice sporije uči?”

Eric Jensen

Poučavanje vođenim otkrivanjem i razgovorom

Sokratovski razgovor

Sokratova smrt, muzej u
New Yorku

- U početku bi se Sokrat pravio neznačicom kako bi naveo učenika da otvoreno iznese svoje uvjerenje o nekom predmetu.
- Sokrat bi tada nizom pitanja pokazao učeniku da on zapravo ne zna o tome tako mnogo kako mu se u početku činilo.
- Uhvatio bi učenika u proturječju ili prividnom apsurdu.
- Kada bi učenika doveo u sumnju, Sokrat bi nastavio uvjeravati u vlastitu istinu pozivajući učenika da izrazi svoje slaganje ili neslaganje s njim služeći se argumentima, primjerima...

SURADNIČKO UČENJE

- ▶ Antiteza natjecateljskom učenju
- ▶ Tradicionalna nastava
- ▶ Prednosti i nedostaci
- ▶ Kooperativno učenje
- ▶ Kompetitivno učenje
- ▶ Što je suradničko učenje – preduvjeti...

SURADNIČKO UČENJE

- ▶ Što možemo poticati i razvijati kod učenika?!
- ▶ Uloga učitelja!

Rad u paru – najjednostavniji oblik suradničkog učenja - prednosti

- ▶ Učenici se osamostaljuju u učenju
- ▶ Učenici dobivaju jasniji uvid u sadržaje
- ▶ Potiče individualnu odgovornost za rezultate učenja-uspjeh ovisi o pojedincu
- ▶ Jača samopouzdanje i samopoštovanje učenika
- ▶ Pruža sigurnost slabijim i mirnijim učenicima, a također i najuspješnijima
- ▶ Olakšava uključivanje u rad učenika s poteškoćama
- ▶ Potiče samovrednovanje učenika

Faze suradničkog učenja

RAZMISLI

RAZMIJENI

PREZENTIRAJ

Strategije poučavanja – male skupine

- ▶ Oluja ideja – proučavanje slučaja; kreativno, spontano, kratko vrijeme(5 – 10 min.)
Proizvođenje velikog broja ideja 6 – 8 učenika!
- ▶ Rasparava u malim skupinama (“zuj” grupa); igra uloga; 4-6 članova, svi u skupini iznose svoja mišljenja i slušaju tuđa; trajanje do 10 min.
- ▶ Simulacija – didaktička igra;stjecanje socijalnih vještina
- ▶ Radionica (workshop)-probijanje leda – rad u paru-iznošenje mišljenje svoga para

PYGMALION UČINAK

- ▶ Ne očekuj od učenika da svi budu genijalci(jer ne mogu to biti), ali vjeruj da svi mogu više nego što misliš da mogu (jer mogu)!
- ▶ "Zapni čovječe, možeš Ti to!"...

Samostalno učenje

Najveći stupanj
aktivnosti učenika

Povratne informacije o
napredovanju - FEEDBACK

KIE-MODEL

KORISTI SE U SVIM PREDMETIMA

KIE-MODELLEN - INNOVATIV UNDERVISNING I FOLKESKOLEN

56

UČENICI se osposobljavaju za samostalno savladavanje situacija

KRITERIJI ZA IZBOR STRATEGIJE

Primjer iz prakse: Kulturno povijesni spomenik- Suvara

RADIONICE, PROJEKTI

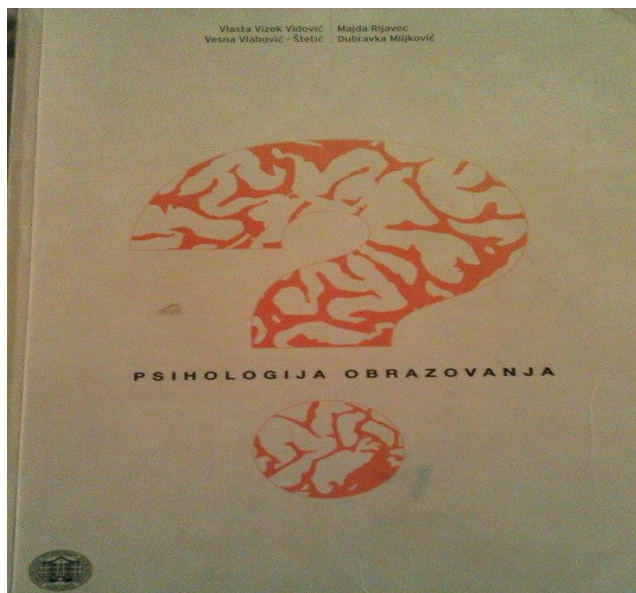
Rezultati...

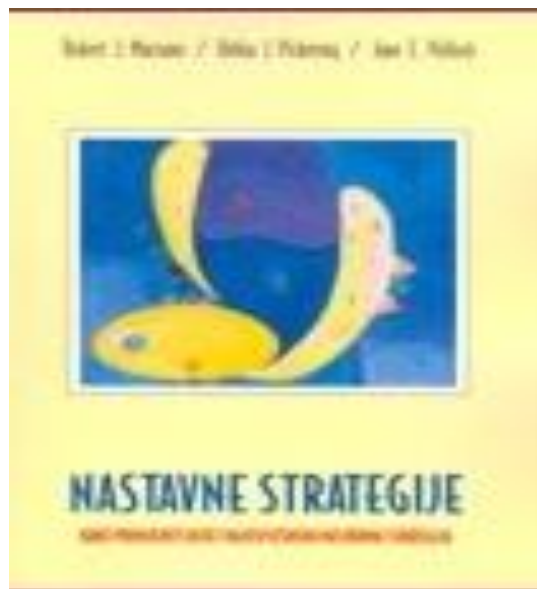

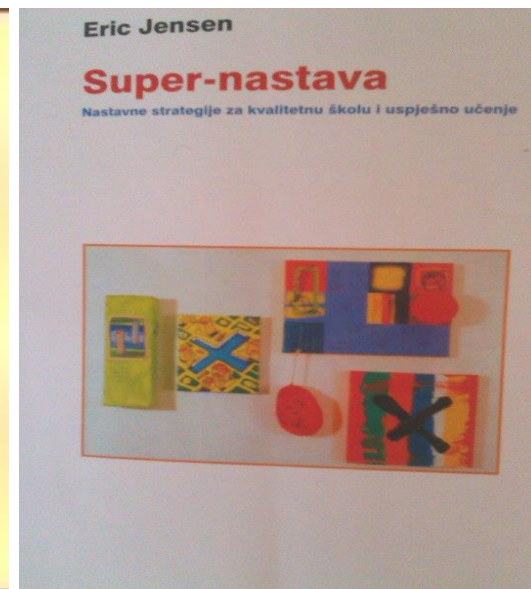
IZVORI INFORMACIJA

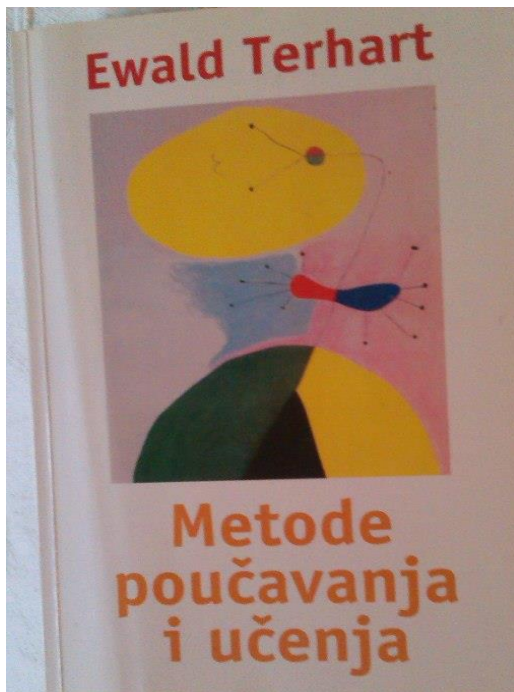
Vizek Vidović, V. i sur.
(2003.): Psihologija
obrazovanja, IEP: VERN,
Zagreb

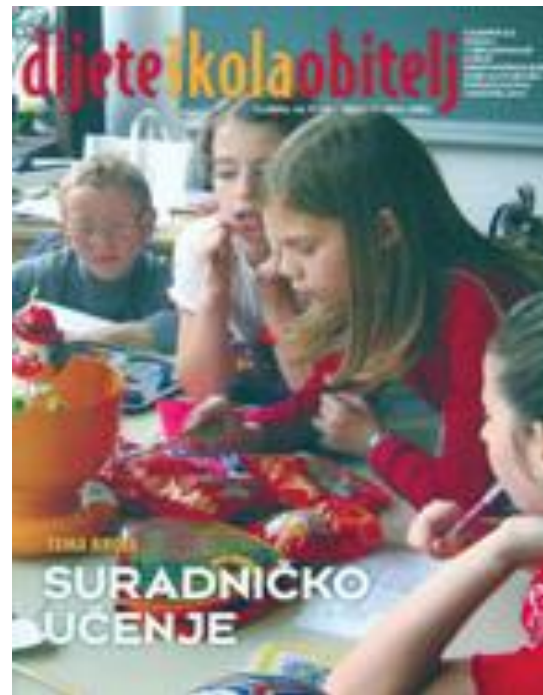
Marzano, R. J. i sur.
(2006.): Nastavne
strategije. Educa,
Zagreb

Jensen, E.
(2003.): Super –
nastava. Educa,
Zagreb

Terhart, E. (2001.):
Metode poučavanja i
učenja, Educa,
Zagreb

Bognar, L. (2006.)
Suradničko učenje,
«Dijete, škola,
obitelj» br. 17 (str. 2-
6.), Zagreb

Miljević - Riđički, R. i sur. (2000.): Učitelji za učitelje: primjeri provedbe načela Aktivne/efikasne škole, IEP, Zagreb

http://www.idi.hr/images/stories/PDFznanosti/drustvo/Samovrednovanje_skola.pdf

<http://www.nszssh.hr/pdf/skola%20iz%20perspektive%20ucenika.pdf>

**Hvala na
strpljivosti,
želim vam
ugodan dan!**